

BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının İncelenmesi ve Akademik Başarıya Etkisi

Mustafa YAĞCI¹

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümü öğretmen adaylarının, ders çalışma yaklaşımlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve akademik başarıları ile arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Çalışmanın verileri 186 öğretmen adayından elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri ve cinsiyetleri ile öğrenme yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı ve öğrenme yaklaşımlarının akademik başarılarını etkileyip etkilemediği araştırılmıştır. Araştırma sonuçları; BÖTE Bölümü öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%78,5) derin ders çalışma yaklaşımını, az bir kısmının ise (%21,5) yüzeysel ders çalışma yaklaşımını tercih ettiğini göstermektedir. Cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımları üzerinde anlamlı bir farklılık göstermezken yüzeysel ders çalışma yaklaşımları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Ayrıca araştırma sonuçları; öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları ile akademik başarı puanları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki, yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları ile akademik başarı puanları arasında ise düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Ders Çalışma Yaklaşımları, Derin Ders Çalışma Yaklaşımı, Yüzeysel Ders Çalışma Yaklaşımı, Akademik Başarı, Böte.

Investigation of Course Studying Approaches of Preservice Teachers from the CEIT Department and Its Effect on Academic Success

ABSTRACT

Purpose of the present study is to investigate course studying approaches of Preservice teachers from the CEIT department in terms of various variables and the relationship the relationship with their academic success. Study data was obtained from 186 preservice teachers. It was examined that whether there is statistically significant relationship between learning approaches and grade levels & genders of preservice teachers; and whether their learning approaches have effect on their academic success levels. The study results reveal that whereas majority (78.5%) of preservice teachers from the CEIT department adopts comprehensive course studying approach, minority (21.5%) adopt a superficial course studying approach. While gender and grade level variables do not exhibit significant difference on comprehensive course studying approaches of preservice teachers; they significant difference on superficial course studying approaches with regard to gender variable. Besides, study results suggest that there is low, positive correlation between preservice teachers' comprehensive course studying approach average scores and their academic success scores; there is low, negative and statistically significant

¹ Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, e-posta: mustafayagci06@gmail.com

relationship between superficial course studying approach average scores and academic success scores.

Keywords: Course studying approaches, Comprehensive course studying approach, Superficial course studying approach, Academic success, CEIT.

GİRİŞ

Öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını belirlemeye yönelik ilk çalışmalar Göteborg Üniversitesi'nde Marton ve Saljo (1975,1976) tarafından başlatılmıştır (Akt: Ozan, Köse ve Gündoğdu, 2012). Öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını belirlemek amacıyla bilimsel bir makaleyi okuyarak içeriğini anlama düzeyleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmadan makalenin içeriğini yüksek düzeyde anlayan öğrencilerin derinlemesine öğrenme yaklaşımına sahip olduğu, düşük düzeyde anlayan öğrencilerin ise yüzeysel öğrenme yaklaşımına sahip olduğu sonucuna varılmıştır (Akt: Ozan ve diğ., 2012; Hasan Özgür ve Tosun, 2012).

Eğitime yönelik gayretlerinin neticelerini belirlemek için öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi gerekir (Abraham, Vinod, Kamath, Asha, ve Ramnarayan, 2008). Batı, Tetik, ve Gürpınar (2010)'unda belirttiği gibi bazı öğrencilerin diğer öğrencilere göre neden daha başarılı olduklarını izah etmede öğrenme yaklaşımları üzerinde durulmaktadır.

Yüzeysel Öğrenme Yaklaşımı

Yüzeysel öğrenme yaklaşımı, öğrenmenin en kolay yoldan gerçekleştirilmesi, görevin en az uğraş ile yerine getirilmesi niyetine dayanır. (Ekinci, 2008).

Ramsden (2000) yüzeysel ders çalışma yaklaşımına sahip olan öğrencilerin sadece verilen görevi yapma eğiliminde olduklarını, bilgiyi özümsemek yerine ezberleme yoluna gittiklerini, ilkeler ile örnekleri birbirine karıştırdıklarını ve verilen görevi bir zorunluluk olarak değerlendirdiklerini belirtmektedir (Akt: Ekinci, 2009). Sonuçta bu yaklaşım, öğrenenlerde niteliksiz öğrenmeye sebep olmakta, sebep sonuç ilişkisi ve daha önce öğrenilenlerle bağlantısı olmayan materyal oluşturma ile sonuçlanan çalışma davranışlarına neden olmaktadır (Batı ve diğ., 2010).

Derinsel Öğrenme Yaklaşımı

Ramsden (2000) derinlemesine öğrenme yaklaşımına sahip olan öğrencilerin, verilen görevi anlamaya çalıştıklarını, öğrenme işinin yapısı üzerinde çalıştıklarını, ilkeler ve kendi deneyimleri arasında ilişkiler kurduklarını ve görevlerini bir bütün halinde yapılandırdıklarını belirtmektedir (Akt:Ekinci, 2008). Yine benzer şekilde Ekinci (2009)'ye göre de öğrenenler bilme gereğini hissettiklerinde ana fikirler, temalar, ilkeler ya da başarılı uygulamalar gibi altta yatan anlama odaklanmaya çalışırlar. Ayrıca derin öğrenme yaklaşımına sahip öğrenciler öğrenmeden zevk alma, ilgi duyma ve önem verme gibi olumlu tutumlara da sahip olabileceklerini ifade etmektedir.

Derin yaklaşıma sahip öğrenciler çalışılan materyali anlamayı hedeflerler. Gordon ve Debus (2002) yüksek nitelikli öğrenme sonuçlarından biri olan analitik becerilerin geliştirilmesinin derin yaklaşımın kullanımı ile gerçekleşeceğini ifade etmektedir.

Öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının ölçülmesi aşağıdaki nedenlerden dolayı önemlidir (Abraham ve diğ., 2008).

1. Öğrencileri daha iyi bir öğrenici olması için desteklemek (Dart ve Clarke, 1991).
2. Daha nitelikli ve etkili öğretim yapmak ve öğrenme çıktılarını izlemek isteyen öğretim elemanlarına rehberlik etmek (Svensson, 1977).
3. Yanlış öğrenme stratejisi uygulanan öğrencileri tespit etmek (Shreemathi, 2001).
4. Çıktıları ve öğrenme deneyimlerini incelemek (Newble ve Entwistle, 1986).

Senemoğlu (2011) yaptığı bir araştırmasında öğrencilerin yüzeysel öğrenme yaklaşımına göre derinlemesine ve stratejik öğrenme yaklaşımlarını çok daha yüksek düzeyde benimsediklerini; sınıf düzeyleri ile derin öğrenme yaklaşımları arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu; erkek öğrencilerin derinlemesine öğrenme yaklaşımını tercih ederken, kız öğrencilerin ise stratejik öğrenme yaklaşımını tercih ettiğini ifade etmiştir.

Şara (2012) sınıf öğretmeni adayları üzerinde yaptığı bir araştırmasında katılımcıların ders çalışma stratejilerini orta düzeyde kullandıklarını ve kadın öğrencilerin erkeklere göre daha yüksek ortalama puana sahip olduklarını belirtmiştir. Fizik öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımlarını incelediği bir araştırmasında Selçuk, Çalışkan ve Erol (2007), katılımcıların yüzeysel yaklaşıma göre derinsel yaklaşımı daha çok tercih ettiklerini, cinsiyete göre öğrenme yaklaşımları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ve (Senemoğlu, 2011)'nunda belirttiği gibi sınıf düzeyi yükseldikçe derinsel yaklaşımı daha çok benimsediklerini ifade etmektedir.

Benzer sonuçlara ulaşan Özgür ve Tosun, (2012b) BÖTE bölümü öğretmen adaylarının daha çok derin öğrenme yaklaşımını tercih ettiklerini, cinsiyet ve mezun olunan lise türü değişkenlerinin öğrencilerin tercih ettikleri öğrenme yaklaşımlarını etkilediğini ancak yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığını belirtmiştir.

Olpak ve Korucu (2014) yaptıkları bir araştırmalarında öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi ve bölümleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, öğrencilerin derin ve yüzeysel yaklaşım ortalama puanları ile akademik başarıları arasında ise anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varmışlardır. Ozan ve Çiftçi de (2013) benzer şekilde öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının

bölüm, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre değişmediği sonucuna varmışlardır.

Lisans düzeyinde 3428 öğrenciye ulaşan Ekinci (2009) öğrencilerin derinlemesine öğrenme yaklaşımını az da olsa stratejik ve yüzeysel öğrenme yaklaşımlarına göre daha çok tercih ettikleri, öğrenme yaklaşımları ile üniversite, bölüm, sınıf ve akademik başarı puanı arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yapılan araştırmalardan elde edilen verilere göre öğrencinin cinsiyet, yaş gibi kişisel özellikleri, içe dönük olma, dışa dönük olma, akademik özgüven, konunun içeriği, geçmiş yaşantı ve öğretmen-öğrenme ortamının özellikleri gibi birçok faktörün öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını etkilediği anlaşılmaktadır. Bunun yanında Yılmaz ve Orhan (2011) geliştirdikleri ölçek ile öğretmen-öğrenme sürecinin farklı bilişsel ve duyuşsal değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi gerektiğini savunmaktadır. Özgür ve Tosun,da (2012a) benzer şekilde öğrencilerin öğrenme yaklaşımları ile akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi gerektiği şeklinde önerilerde bulunmuştur.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenerek uygun yöntemler ile düşünme becerilerini geliştirecek öğrenme yaşantıları tasarlamak ve böylece onların bireysel gelişimine yardımcı olmak eğitimcilerin sorumluluğundadır (Dart, Burnett ve Purdie (2009), Pimparyon, Poonchai, Roof ve Pempa (200)).

Literatürden anlaşılacağı üzere öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, bölüm, mezun olunan lise türü gibi değişkenlere göre öğrenme yaklaşımlarının farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Fakat öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının akademik başarı puanları üzerindeki etkisinin incelendiği araştırma ((Ekinci, 2009), (Olpak ve Korucu, 2014a) sayısı azdır. Özellikle ülkemizde bölüm bazında yapılmış araştırma sayısı yok denecek kadar azdır. Bu bağlamda BÖTE Bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin araştırılması önemli bir konudur. Ayrıca öğrencilerin bu tür çalışmaların ülkemizdeki eğitim öğretim programlarının niteliğine ve öğrencilerin bireysel gelişimleri sayesinde öğrenme süreçlerine ciddi manada katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı; BÖTE bölümü öğretmen adaylarının, ders çalışma yaklaşımlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve akademik başarıları ile arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. BÖTE bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları nedir?
2. BÖTE bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları demografik özelliklerine göre (cinsiyet, bölüm, yaş, bilgisayar kullanım düzeyi) anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3. BÖTE bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarı puanları ile arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan betimsel tarama modeline göre yürütülen bu çalışma, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE Bölümü'ndeki öğrencilerden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklemini, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE Bölümü 1, 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 186 öğretmen adayları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına web ortamında geliştirilen bir form ve anket dağıtımı yolu ile ulaşılmıştır. Çalışma grubunun cinsiyet, sınıf, akademik başarı seviyesine göre dağılımları Tablo 1' de özetlenmiştir.

Tablo 1. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Demografik Özellikleri

Değişken	Özellik	f	%
Cinsiyet	Erkek	88	47,3
	Kadın	98	52,7
Sınıf	1	41	22,0
	2	51	27,4
	3	46	24,7
	4	48	25,8
Akademik Başarı	1,8-2,41	32	17,2
	2,42-3,03	117	62,9
	3,04-3,67	37	19,9
Derin Yaklaşım		146	78,5
Yüzeysel Yaklaşım		40	21,5
Toplam		186	100

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özellikleri incelendiğinde; %78.5 oranında büyük çoğunluğunun (146) derin ders çalışma yaklaşımını, %21.5'inin (40) ise yüzeysel ders çalışma yaklaşımını tercih ettiği, cinsiyet bakımından erkek (%47.3) ve kadınların (%52.7) sayısının neredeyse eşit, yine aynı şekilde sınıf dağılımlarının da birbirine yakın olduğu görülmektedir. Akademik başarı durumlarına bakıldığında ise %62.9 ile büyük çoğunluğu 2.42-3.03 puan aralığında, %17.2'si 1.8-2.41 puan aralığında, %19.9'u ise 3.04-3.67 puan aralığındadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma kapsamında öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesinde, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Biggs, Kember ve Leung'in (2001) üniversite öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımlarını belirlemek

amacı ile geliştirdikleri ölçek kullanılmıştır. Toplam 20 maddeden oluşan ölçekte derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım olmak üzere iki faktör bulunmaktadır. Ölçekteki maddelerin 10 tanesi (1,2,5,6,9,10,13,14,17,18) derin yaklaşımı, diğer 10 tanesi ise (3,4,7,8,11,12,15,16,19,20) yüzeysel yaklaşımı ölçmeye yöneliktir. Ölçek maddeleri beşli Likert tipinde olup, “benim için asla geçerli değil ya da nadiren geçerli (1)”, “benim için bazı zamanlar geçerli (2)”, “benim için yarı yarıya geçerli (3)”, “benim için sıklıkla geçerli (4)” ve “benim için her zaman ya da hemen hemen her zaman geçerli (5)” şeklindedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alpha); derin yaklaşım için .79, yüzeysel yaklaşım için ise .73’tür. Yılmaz ve Orhan’ın (2011) yaptığı araştırma sonuçları; uyarlanan ölçeğin yükseköğretim öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımlarını belirleyebilecek nitelikte dilsel eşdeğerliğe sahip, güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin analizine başlamadan önce verilerin normallik testleri kapsamında her bir bağımlı değişkenin normal dağılım gösterip-göstermediğini ölçmek için Kolmogorov - Smirnov normalite testi yapılmıştır. Kolmogorov - Smirnov normallik testi analiz sonuçları, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri için normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde betimsel istatistikler olarak frekans (f), yüzde (%), ortalama (X) ve standart sapma (Ss) değerleri kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları ile demografik özellikleri (cinsiyet, sınıf düzeyi) arasındaki ilişkiyi ölçmek için t testi ve tek-yönlü Anova testlerinden yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının akademik başarıya göre farklılık gösterip göstermediğini ölçmek için ise Pearson r korelasyon testleri kullanılmıştır. Fark ve ilişkilerin anlamlılık derecesine $p < .05$ düzeyinde bakılmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

1. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları Nedir?

BÖTE bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarını belirlemek amacıyla derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puan ortalamalarından elde edilen istatistik sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	N	En Küçük	En Büyük	X	Ss
Derin Yaklaşım	186	15	48	31,78	5,784
Yüzeysel Yaklaşım		13	45	27,56	6,274

Tablo 2’den BÖTE bölümü öğretmen adaylarının, temel amaçları yüksek not almak yerine konuyu anlayarak kendilerine mal etmek ve konunun bütünselliğini kaybetmeden özüne odaklanan derin yaklaşım ortalama puanlarının ($\bar{X} = 31,78$), konunun bütünlüğünü kaybederek, parçalara ayırıp ezberleyen ve kendilerine sunulan yeni fikir ve bilgileri pasif bir şekilde kabul eden yüzeysel yaklaşım ortalama puanlarından ($\bar{X} = 27,56$) daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere BÖTE bölümü öğretmen adaylarının öğretim materyallerini anlamının en etkili yolu olan ve aynı zamanda en etkili öğrenme stratejisini kullanan derin yaklaşıma daha çok eğilimli bireyler oldukları görülmektedir. Literatür tarandığında; Eğitim fakültesinde çeşitli bölümlerde okuyan 245 lisans öğrencisi üzerinde bir araştırma yapan Olpak ve Korucu, (2014) öğrencilerin çoğunun derin yaklaşıma sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun aksine Yılmaz ve Orhan’ın (2011) farklı bölümlerde lisans eğitimi alan 400 öğrenci ile yaptıkları çalışmalarında ise öğrencilerin daha çok yüzeysel yaklaşıma sahip oldukları görülmektedir. Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri (2013) ise Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE Bölümü öğrencilerinin derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım ortalama puanlarının birbirine çok yakın olduğunu belirtmişlerdir.

2. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları Demografik Özelliklerine Göre (Cinsiyet, Bölüm, Yaş, Bilgisayar Kullanım Düzeyi) Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

a. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları Cinsiyete Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Böte bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için yapılan t-testi analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Böte Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının Cinsiyetlerine Göre t Testi Analiz Sonuçları

DÇY	Cinsiyet	N	X	S	t	p
Derin Yaklaşım	Erkek	88	31,89	6,02	0,27	,82
	Kadın	98	31,69	5,60		
Yüzeysel Yaklaşım	Erkek	88	28,77	6,23	2,54	,01
	Kadın	98	26,47	6,14		

Tablo 3’den öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımlarının erkekler ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Öte yandan yüzeysel ders çalışma yaklaşımları cinsiyet değişkenine göre erkek öğrencilerin lehinde anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t=2,54$, $p<0,05$). Sonuç olarak; cinsiyet değişkeninin öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımları

üzerinde etkili olmadığını, bunun aksine yüzeysel ders çalışma yaklaşımları üzerinde ise etkili bir faktör olduğunu söyleyebiliriz. Çuhadar ve diğ.'de, (2013) aynı sonuca ulaşmıştır. Yine aynı şekilde Ekinci, (2008) de derin yaklaşıma ilişkin ortalama puanların cinsiyete göre değişmediğini yüzeysel yaklaşım ortalama puanlarının ise erkek öğrenciler lehine yüksek olduğunu ifade etmiştir.

b. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları Sınıf Düzeylerine Göre Anlamlı Bir Farklılık Göstermekte midir?

Böte bölümü öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının sınıf düzeylerine göre değişip değişmediğini belirlemek amacıyla bağımsız gruplar için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Ders Çalışma Yaklaşımları Ortalama Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analiz Sonuçları

DÇY	Sınıf	N	X	S	F	p
Derin Yaklaşım	1	41	31,15	4,299		
	2	51	32,14	6,431	,26	,85
	3	46	31,70	5,533		
	4	48	32,04	6,487		
1	41	27,46	6,321			
Yüzeysel Yaklaşım	2	51	28,61	6,116	1,18	,32
	3	46	26,24	5,739		
	4	48	27,79	6,829		

Tablo 4’den anlaşıldığı gibi Böte bölümü öğretmen adaylarının tercih ettikleri ders çalışma yaklaşımları ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>.05$). Buradan öğretmen adaylarının sınıf derecelerinin tercih ettikleri ders çalışma yaklaşımlarını etkilemediği sonucunu çıkarabiliriz. Olpak ve Korucu (2014a)’da bu araştırma ile örtüşen sonuçlara ulaşmıştır. Bunun aksine Ekinci (2009) üniversite öğrencilerinin yüzeysel yaklaşım ortalama puanlarının sınıf düzeyine göre 1. sınıflar lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğunu belirtmiştir. Çuhadar ve diğ., (2013) ise bunun aksine yüzeysel ders çalışma yaklaşımının öğrenim görülen sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ancak derin ders çalışma yaklaşımının 1. sınıflar lehine anlamlı bir farklılık gösterdiğini ifade etmişlerdir.

3. BÖTE Bölümü Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları ile Akademik Başarı Puanları ile Arasında Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?

Öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin ölçülmesinde basit korelasyon analizi yapılmıştır. Tablo 5’de korelasyon katsayılarına ait ilişki düzeyleri görülmektedir.

Tablo 5. *Pearson Korelasyon katsayıları ve ilişki düzeyleri (Büyüköztürk 2009)*

Mutlak Değer Aralığı (r)	İlişki Düzeyi
0.00 – 0.30	Düşük
0.31 – 0.70	Orta
0.71 – 1.00	Yüksek

Tablo 6’da öğretmen adaylarının akademik başarı puanları ile ders çalışma yaklaşımları arasındaki ilişki özetlenmiştir.

Tablo 6. *Öğretmen adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımları ile Akademik Başarı Puanları Arasındaki İlişki*

Ders Çalışma Yaklaşımları	Akademik Başarı Puanı	
Derin Yaklaşım	r	,14*
	p	,06
	N	186
Yüzeysel Yaklaşım	r	-,10*
	p	,17
	N	186

Tablo 6 incelendiğinde BÖTE bölümü öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımı ile akademik başarıları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.14$, $p<.01$). Buna göre öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları arttıkça akademik başarıları da artmaktadır. BÖTE bölümü öğretmen adaylarının yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ile akademik başarıları arasında düşük düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=-.10$, $p<.01$). Buradan da öğretmen adaylarının yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları arttıkça akademik başarının düştüğü sonucunu çıkarabiliriz. Bu bulgu da yukarıdaki sonuçları destekler niteliktedir. Ders çalışma yaklaşımları ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkinin araştırıldığı bazı çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Örneğin Ekinci (2009) öğrencilerin derin ders çalışma yaklaşımı ile akademik başarı puanları arasında anlamlı pozitif bir ilişki, yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ile akademik başarı puanları arasında ise anlamlı negatif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çuhadar ve diğ., (2013) de benzer şekilde katılımcıların derin ders çalışma yaklaşımı ile akademik öz - yeterlik algıları arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki, diğer yanda yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ile akademik öz - yeterlik arasında ise anlamlı bir ilişki olmadığını ifade etmişlerdir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Gerçekleştirilen bu çalışma ile BÖTE bölümü öğretmen adaylarının, ders çalışma yaklaşımları incelenmiş ve ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarı puanları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Tarama modeli çalışmanın örneklemini 186 öğretmen adayından oluşmaktadır. Ölçme aracı ile öğretmen adaylarının cinsiyetleri ve sınıf düzeyleri ile ders çalışma yaklaşımları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı .05 önem düzeyinde incelenmiştir ve ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarı puanları arasındaki ilişki araştırılmıştır.

Araştırma sonuçları; BÖTE Bölümü öğretmen adaylarının 146'sının derin ders çalışma yaklaşımına, 40'ının ise yüzeysel ders çalışma yaklaşımına sahip olduğunu göstermektedir. BÖTE Bölümü Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu öğretim materyallerini anlamamanın en etkili yolu olan ve aynı zamanda en etkili öğrenme stratejisini kullanan derin ders çalışma yaklaşımını tercih etmişlerdir. Konunun bütünlüğünü kaybederek, parçalara ayırıp ezberleyen ve aktarılan yeni bilgileri pasif olarak alan yüzeysel ders çalışma yaklaşımına eğilimleri çok düşük seviyededir.

Öğretmen adaylarının tercih ettikleri derin ders çalışma yaklaşımları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bunun aksine öğretmen adaylarının tercih ettikleri yüzeysel ders çalışma yaklaşımları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Böte bölümü öğretmen adaylarının tercih ettikleri ders çalışma yaklaşımları ile sınıf düzeyleri arasında ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Öğretmen adaylarının derin ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları ile akademik başarı puanları arasında; düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Diğer yandan yüzeysel ders çalışma yaklaşımı ortalama puanları ile akademik başarı puanları arasında ise; düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Her bir bireyin tercih ettiği ders çalışma yaklaşımı farklılık gösterebilir. Ders içerikleri ve kazanımları hazırlanırken öğrencilerin farklı ders çalışma yaklaşımlarını tercih ettikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitim öğretim faaliyetleri düzenlenirken ve öğretim materyalleri hazırlanırken öğrencilerin tercih ettikleri ders çalışma yaklaşımı dikkate alınmalıdır. Çünkü öğretme - öğrenme ortamının özellikleri öğrencilerin öğrenme yöneliminin temel belirleyicisidir (Kember, 2004; Segers, Gijbels ve Thurlings, 2008; Richardson, 2003).

Eğitimcilerin yüzeysel ders çalışma yaklaşımını tercih eden öğrencilere öğrenci merkezli öğrenme ortamları sunmaları ve eğitim öğretim faaliyetlerini bu yönde düzenlemeleri sağlanmalıdır. Böylece öğrencilerin ezberden uzak, daha önce

öğrendikleri ile ilişkilendirerek konunun özüne odaklanan derin ders çalışma yaklaşımına sahip olmaları sağlanabilir.

Bu çalışma kapsam geçerliği açısından sadece BÖTE bölümü öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir. Böte bölümü öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu (146) derin ders çalışma yaklaşımını tercih etmiştir. Bu da farklı bölümlerin kendi içerisinde ders çalışma yaklaşımlarının araştırılması gerektiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu sayede her bir bölüm ders içeriklerini ve kazanımlarını öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımı tercihlerine göre hazırlayabilecekler.

Ülkemizdeki diğer üniversitelerin BÖTE bölümü öğretmen adaylarının da dâhil edildiği kapsamlı bir araştırma ile bölüm bazında daha objektif sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKLAR

- Abraham, R. R., Vinod, P., Kamath, M. G., Asha, K., & Ramnarayan, K. (2008). Learning approaches of undergraduate medical students to physiology in a non-PBL- and partially PBL-oriented curriculum. *Advances in Physiology Education*, 32(1), 35–7.
- Batı, A. H., Tetik, C., ve Gürpınar, E. (2010). Öğrenme yaklaşımları ölçeği yeni şeklini türkçeye uyarlama ve geçerlilik güvenirlik çalışması. *Orijinal Araştırma*, 30(5), 1639–1646.
- Biggs, J., Kember, D., & Leung, D. Y. P. (2001). The revised two-factor study process Questionnaire: R-SPQ-2F. *British Journal of Educational Psychology*, 71(1), 133–149. doi:10.1348/000709901158433
- Çuhadar, C., Gündüz, Ş., ve Tanyeri, T. (2013). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımları ve akademik öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 251–259.
- Dart, B. C., & Clarke, J. a. (1991). Helping students become better learners: a case study in teacher education. *Higher Education*, 22(3), 317–335. doi:10.1007/BF00132294
- Ekinci, N. (2008). *Üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi ve öğretmen-öğrenme süreci değişkenleri ile ilişkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi.
- Ekinci, N. (2009). Üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımları. *Eğitim ve Bilim*, 34(151), 74–88.
- Gordon, C., & Debus, R. (2002). Developing deep learning approaches and personal teaching efficacy within a preservice teacher education context. *British Journal of Educational Psychology*, 72(4), 483–511. doi:10.1348/00070990260377488.
- Kember, D. (2004). Interpreting student workload and the factors which shape students perceptions' of their workload. *Studies in Higher Education*, 29(2), 165-184.
- Marton, F. (1975). On non-verbatim learning: 1. Level of processing and level of outcome. *Scandinavian Journal of Psychology*, 16, 273-279.
- Marton, F. ve Saljo, R. (1976). On qualitative differences in learning: I - Outcome and process. *British Journal of Educational Psychology*, 46, 4-11.
- Newble, D. I., ve Entwistle, N. J. (1986). Learning styles and approaches: Implications for medical education. *Medical Education*, 20(3), 162–75.
- Olpak, Y. Z., ve Korucu, A. T. (2014a). Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 333-347.

- Olpak, Y. Z., ve Korucu, A. T. (2014b). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları ile denetim odakları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 4(2), 77-91.
- Ozan, C., ve Çiftçi, M. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme yaklaşımları tercihleri ve öğrenmeye ilişkin algılarının incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(1), 55-66.
- Ozan, C., Köse, E., ve Gündoğdu, K. (2012). Okul öncesi ve sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarının incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 75-92.
- Önder, İ. ve Beşoluk, Ş. (2010). Düzenlenmiş iki faktörlü çalışma süreci anketinin (R-SPQ-2F) türkçeye uyarlanması. *Eğitim ve Bilim*, 35(157), 55-67.
- Özgür, H., ve Tosun, N. (2012b). Öğretmen adaylarının derin ve yüzeysel öğrenme yaklaşımlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(24), 113-125.
- Pimparayon P, Poonchai B, Roof S, Pemba S. (2000). Education environment, student approaches to learning and academic achievement in a Thai nursing school. *Med Teach*, 22(4), 359-65.
- Ramsden, P. (2000). Learning to teaching in higher education. *London: Newyork Routhledge Falmer*.
- Richardson, J.T.E. (2003). Approaches to studying and perceptions of academic quality in a short web- based course. *British Journal of Educational Technology*, 34(4), 433-442.
- Shreemathi, Y. (2001). *Learning approaches of health profession students: A study of undergraduate medical students of manipal academy of higher education*. Unpublished Doctoral Dissertation, Manipal, Karnataka, India: Manipal Academy of Higher Education.
- Svensson, L. (1977). On qualitative differences in learning: III. study skill and learning. *British Journal of Educational Psychology*, 47(3), 233-243.
- Segers, M., Gijbels, D. ve Thurlings, M. (2008). The relationship between students perception of portfolyo assesment practice and their approaches to learning. *Educational Studies*, 34(1), 35-44.
- Selçuk, G. S., Çalışkan, S., ve Erol, M. (2007). Fizik öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(2), 25-41.
- Senemoğlu, N. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Yaklaşımları ve Çalışma Becerileri. *Educational and Science*, 36(160), 65-80.
- Şara, P. (2012). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri, Problem Çözme Becerileri ve Denetim Odağı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yılmaz, M. B., ve Orhan, F. (2011). Ders Çalışma Yaklaşımı Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 69-83.

SUMMARY

Learning approaches of preservice teachers are required to be determined in order to determine outcomes of their efforts presented (Abraham, Vinod, Kamath, Asha, & Ramnarayan, 2008). As it is stated by Batu, Tetik, & Gürpınar (2010), in explanation of reasons why some students are more successful compared to the other, learning approach is an essential factor to be underlined.

Superficial learning approach is based on the intention to perform learning process at the most convenient and to fulfill obligations with minimum effort (Ekinci, 2008). Ramsden (2000) reports that students with superficial course studying approach are inclined only to do their assignments; and instead of internalization of knowledge, they tend to memorize them and confused principles and examples with each other; and consider assignments as compulsory for them (Reported by Ekinci, 2009).

Ramsden (2000) states that students with comprehensive learning approach spend effort to comprehend the assigned duty; work over structure of the learning work; establish correlation among principles and their individual experiences; and structure their assignments and obligations as a whole (Reported by Ekinci, 2008). Moreover, the researcher states that students with comprehensive learning approach might have positive attitudes such as having pleasure from learning and having interest in the subject.

There are only limited number of studies which investigates effects of students' course studying approaches on their academic success scores by their departments ((Ekinci, 2009), (Olpak & Korucu, 2014a). In this regard, it is important to investigate the correlation between course studying approaches and academic success scores of preservice teachers from the CEIT department, and whether they exhibit significant difference in terms of various variables.

Purpose of this study is to examine course studying approaches of preservice teachers from the CEIT department in terms of various variables and the relationship with their academic success. To that end, following questions were tried to be answered:

1. How is course studying approaches of the preservice teachers from the CEIT department?
2. Do course studying approaches of preservice teachers from the CEIT department exhibit significant difference according to their demographic characteristics (gender, department, age, and computer skills)?
3. Is there any significant relationship between course studying approaches and academic success scores of the preservice teachers from the CEIT department?

The sampling group of this study is consisted of 186 preservice teachers at 1st, 2nd, 3rd, and 4th grades from the CEIT Department of the Educational Sciences Faculty of the Ahi Evran University in 2014-2015 Academic Year. Within the scope of the study, in determination of students' learning approaches, the scale developed by Biggs, Kember and Leung'in (2001) and which was adapted into Turkish by Yılmaz & Orhan (2011) for determining course studying approaches of university students.

By means of this study, course studying approaches of preservice teachers from the CEIT department were examined and the relationship between their course studying approaches and academic success scores. Sampling of the study with screening model is consisted of 186 preservice teachers.

Research results indicate that whereas 146 of the preservice teachers from the CEIT department have comprehensive course studying approach; 40 of them have superficial course studying approach. Great majority of preservice teachers prefer comprehensive course studying approach which is both the most effective way to understand teaching materials and which use the most effective learning strategy. Their tendency to superficial course studying approach, which directs them to segment the integrity of the subject to memorize and to intake new information passively, is at very low level.

Comprehensive course studying approaches preferred by preservice teachers do not exhibit significant difference according the gender variable. On the contrary, a significant difference is observed between superficial course studying approaches preferred by preservice teachers and gender. However, no significant relationship is observed between course studying approaches preferred by preservice teachers and their grade levels.

A low level, positive and significant relationship was determined between average comprehensive course studying approach scores of preservice teachers and their academic success scores. On the other hand, a low level, negative and significant relationship was found between average superficial course studying approach scores and academic success scores.

Each participant's course studying approach can exhibit difference. During preparation of course content gaining plan, it should be taken into consideration that preservice teachers may prefer different course studying approaches. While educational activities are organized and education materials are prepared, course studying approaches preferred by preservice teachers must be taken into consideration because characteristics of teaching - learning environment are essential determinant of preservice teachers' learning inclination (Kember, 2004; Segers, Gijbels & Thurlings, 2008; Richardson, 2003).

Educators are required to provide student-centered learning environments and to organize educational environments in this way for preservice teachers who prefer superficial course studying approach. Thus, it can be ensured that preservice teachers can keep distance with memorizing; and they adopt comprehensive course studying approach which motivates them to focus core subject by establishing relationship with their former knowledge.

This study, in terms of scope validity, was conducted on preservice teachers from the CEIT department. Majority of preservice teachers from the CEIT department (146) prefer comprehensive course studying approach. This reveals that different departments require investigation of course studying approaches within their integrity. Thus, each department would be able to prepare their independent course contents and gaining according to preservice teachers' course studying approach preferences.

By means of more extensive study which includes preservice teachers from the CEIT department but from other universities in Turkey, more objective, department-specific results can be obtained.